

BUITENGEBIED ZUIDOOST SPIJKENISSE - VOORTOETS NATUURBESCHERMINGSWET

Inleiding

De gemeente Spijkenisse werkt aan de ontwikkeling van een recreatief- en natuurgebied ten zuidoosten van de stad. Deze Groenzone Zuidoost omvat 100 hectare recreatief groengebied die door de gemeente worden ontwikkeld (via het Groenakkoord) en 40 hectare natuurgebied (PEHS) die door de provincie worden ontwikkeld. Met de ontwikkeling van de Groenzone voorziet de gemeente Spijkenisse in recreatiebehoefte van haar inwoners. Om dit planologisch mogelijk te maken, wordt een nieuw bestemmingsplan voor het Buitengebied Zuidoost vastgesteld. Het plangebied omvat voor het recreatief groengebied (delen van) de polders Oude en Nieuwe Uitslag van Putten en de Willemspolder en voor de natuurontwikkeling de Wolvenpolder. Voor het overige is het bestemmingsplan conserverend van aard. In onderstaande tekening is het plangebied van het bestemmingsplan aangegeven.

Groenzone Zuidoost en natuurgebied Oude Maas

De Groenzone Zuidoost bestaat uit twee delen, het zuidelijke deel omvat recreatief programma in (delen van) de polders Oude en Nieuwe Uitslag van Putten. Het oostelijk deel omvat de natuurontwikkeling in de Wolvenpolder en recreatief programma in de Willemspolder. In deze voortoets wordt gefocust op het oostelijk deel van de Groenzone. De Willemspolder grenst deels aan het natuurgebied Berenplaat, dat onderdeel is van het Natura 2000 gebied de Oude Maas. Er zijn geen werkzaamheden of activiteiten in het Natura 2000 gebied zelf gepland. Er is derhalve alleen sprake van mogelijke externe negatieve effecten.

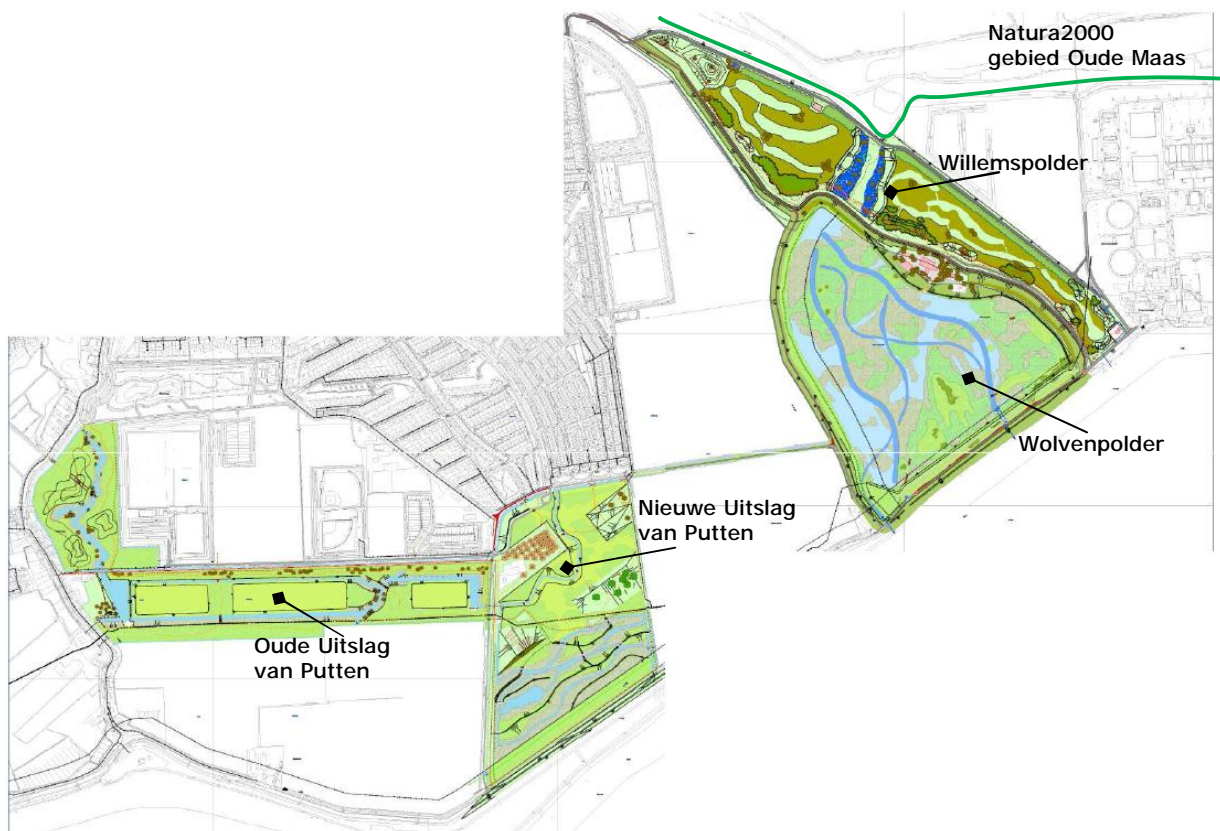
Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 bepaalt dat projecten die de kwaliteit van een habitat in een Natura 2000 gebied kunnen verslechteren en/of die een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Een bestemmingsplan moet voldoen aan het criterium van de 'goede ruimtelijke ordening' (Wro, artikel 3.1, eerste lid). Hiervoor moet beoordeeld worden of redelijkerwijs is te voorzien dat planologische ontwikkelingen niet strijdig zijn met de Natuurbeschermingswet 1998. Daarom moet bij het vaststellen van een bestemmingsplan worden nagegaan of een vergunning nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 en zo ja of deze vergunning ook daadwerkelijk verleend kan worden.

Met deze voortoets wordt onderzocht of een vergunning op grond van deze wet nodig is. Deze voortoets verkent of de activiteiten waarin het bestemmingsplan voorziet mogelijke negatieve effecten kunnen hebben voor de instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000 gebied Oude Maas. En als dit het geval is, of deze effecten significant van aard zijn.

Projectbeschrijving

Het plangebied voor de Groenzone is nu agrarisch in gebruik als gras en akkerland. De gronden zijn in eigendom van de gemeente Spijkenisse en provincie Zuid-Holland. Het ontwerp voor de Groenzone en de Wolvenpolder omvat een recreatief en natuurlijk groengebied, zie onderstaande kaart voor een impressie van het ontwerp. De nabijheid van de rivier wordt geaccentueerd door veel water in het plan te realiseren, vooral richting het Spui.

De natuurontwikkeling in de Wolvenpolder betreft de ontwikkeling van binnendijkse natuur, overeenkomend met het 'korte termijn streefbeeld' uit het natuurbeleidsplan van de provincie Zuid-Holland. Het lange termijndoel is de ontwikkeling van zoetwater getijdennatuur, te bereiken

via een verbinding met óf de Oude Maas óf het Spui. In deze voortoets wordt alleen de eerste fase meegenomen. Het Natuurgebiedplan (NGP) van de Provincie Zuid-Holland (2005) zegt over de Wolvenpolder:

Streefbeeld voor de korte termijn: ontwikkeling van een mozaïek van zoetwater, rietland en ruigte, bloemrijk grasland, struwelen en bosgemeenschappen van zeeklei (Natuurdoeltypen: 3.14, 3.24, 3.25, 3.32, 3.39, 3.53, 3.55, en 3.61). Op lange termijn is de doelstelling een zoetwater getijdensysteem met een open aansluiting op de Oude Maas of het Spui.

De Groenzone vormt een meerwaarde voor de stad Spijkenisse, zowel qua landschappelijk beeld (ecologie, groen) als wat betreft gebruikswaarde (recreatie). In het ontwerp zijn diverse recreatieve routes en verblijfsplekken opgenomen. Daarnaast is een verbeterde kwaliteit van het in te laten het stadswater van Spijkenisse één van de doelen voor de uitwerking van de Groenzone. Het zuidelijk deel van de Groenzone zal een rol vervullen als voorzuivering voor het stedelijk water en wordt vormgegeven als rivierenlandschap met uitgestrekte rietlanden en open waterpartijen. Passende natuurdoeltypen zijn: moeras, natte strooiselruigte en (in mindere mate) wilgenstruweel.

Het recreatief programma voor de Willemspolder omvat diverse recreatieve routes voor fietsers, wandelaars, ruiters en mountainbikers. Ook wordt outdoor recreatie mogelijk. Onderdeel van het recreatief programma in de Willemspolder is een beoogde 9-holes golfbaan. Deze polder biedt voldoende ruimte en mogelijkheden voor een aantrekkelijke inrichting van een golfbaan en een goede bereikbaarheid. Het gebied wordt (deels) beplant en er worden twee bouwwerken mogelijk gemaakt, een clubgebouw met horeca en een onderhoudsgebouwtje.

Langs de oostkant van de Willemspolder wordt een nieuwe weg aangelegd. Deze weg komt in de plaats van de huidige weg over de Aaldijk. De nieuwe weg sluit aan op de Maaswijkweg aan de noordwest zijde en aan de zuidoost zijde op de toegang tot Evides aan de Kerkhofsdijk. Dit zal niet alleen de belangrijkste ontsluitingsweg worden voor het drinkwaterbedrijf, maar ook voor de Willemspolder en de toekomstige golfbaan. De aanleg van de nieuwe weg zorgt voor ontlasting van de Aaldijk, Zandweg en Drogendijk, die de toekomstige recreatieve functies hier ten goede kan komen.

De Willemspolder ligt hoog, het is een gesaneerd depot met havenslib. Ontwikkelen van de Willemspolder leidt volgens de DCMR Milieudienst Rijnmond niet tot onoverkomelijke problemen. Er is sprake van een immobiele verontreiniging en de locatie is gesaneerd met een leeflaag van schone grond van minstens 1 meter dik. Deze leeflaag is geschikt voor de meest gevoelige bestemming en leidt bij een bestemmingswijziging niet tot aanvullende saneringsmaatregelen. Grondverzet op de Willemspolder geschiedt enkel door het opbrengen van (schone) grond die vanuit andere delen van de Groenzone Zuidoost wordt opgebracht.

Natura 2000 gebied Oude Maas

De Willemspolder grenst aan het natuurgebied de 'Oude Maas'. De Oude Maas is een rivier die onder invloed van eb en vloed staat. De smalle uiterwaarden vormen het grootste, nog resterende zoetwater getijdengebied van ons land. Door afsluiting van het Haringvliet is de getijdendynamiek afgenomen. Hoge delen van het gebied worden daarom bij getijdenhoogwater niet meer regelmatig overspoeld. De gebieden bestaan uit getijdengrienden, wilgenbossen en vochtige terreinen met een riet- en ruigtevegetaties.

Het gebied 'Oude Maas' (landelijk gebiedsnummer 108, site code NL2003037) is aangewezen als Natura 2000 gebied en als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn. Bij de Europese Commissie is dit gebied bekend onder nummer NL9802066.

De Oude Maas is aangewezen als habitatrichtlijngebied vanwege de aanwezigheid van de habitattypen:

- H3270 (Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het *Chenopodium rubri* p.p. en *Bidention* p.p.),
- H6430 (Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones); betreft het subtype: H6430B Ruigten en zomen (harig wilgenroosje),
- H91E0 (Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno- Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)): betreft het subtype: H91E0A *Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen).

En is aangewezen vanwege de aanwezigheid van de habitatrichtlijn soorten:

- H1340 Noordse Woelmuis (*Microtus Oeconomus*) is een prioritaire soort
- H1337 Bever (*Castor fiber*)

De instandhoudingdoelstelling van het Habitatrichtlijngebied heeft mede betrekking op een of meer complementaire doelen die zijn gesteld voor habitattypen en soorten die zijn opgenomen in resp. bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. In het besluit de Oude Maas, zijn voor het Habitatrichtlijngebied de volgende instandhoudingdoelen geformuleerd (met een * aangeduid zijn prioritaire habitattypen of prioritaire soorten):

Habitatype	Doel
H3270 (Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het <i>Chenopodium rubri</i> p.p. en <i>Bidention</i> p.p.)	Behoud oppervlakte en kwaliteit.
H6430 (Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones)	Uitbreiding oppervlakte en behoud van kwaliteit ruigten en zomen, harig wilgenroosje (subtype B).
*H91E0 (Bossen op alluviale grond met <i>Alnus glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno- Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>))	Behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige alluviale bossen, zachthoutoibossen (subtype A).

Habitatrichtlijnsoort	Doel
*H1340 (Noordse woelmuis, <i>Microtus oeconomus arenicola</i>) H1337 Bever (<i>Castor fiber</i>)	Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie. Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Effecten van aanleg en gebruik plannen Willemspolder op de natuurwaarden

Aanleg en gebruik van de nieuwe ontsluitingsweg langs de Willemspolder en de recreatieve voorzieningen, waaronder een 9-holes golfbaan, betekenen geen verslechtering voor de geformuleerde instandhoudingdoelen van de habitattypen. Deze ontwikkelingen hebben immers geen invloed op de oppervlakte en kwaliteit van de habitattypen. Tijdens de aanleg van de weg en recreatieve voorzieningen kunnen trillingen, geluid en licht uitstralen naar het Natura 2000 gebied.

Aanleg en gebruik van de nieuwe ontsluitingsweg langs de Willemspolder en de recreatieve voorzieningen, waaronder een 9-holes golfbaan, veroorzaken geen verslechtering voor de geformuleerde instandhoudingdoelen van de habitatrictlijnsoort Noordse Woelmuis (*Microtus Oeconomus*) en bever (*Castor Fiber*) in het Natura 2000 gebied Oude Maas.

Populaties van Noordse Woelmuizen en bevers leven vooral in de ruige rietoevers met getijdeninvloed. Deze bevinden zich ook langs de oever van de Oude Maas. De gemeente Spijkenisse heeft door de Zoogdiervereniging onderzoek¹ laten uitvoeren naar de mogelijke gevolgen van de plannen op de instandhoudingdoelstellingen van deze (onder) soorten.

De bestaande biotopen van de Noordse Woelmuis en Bever worden bij de aanleg en het gebruik van de nieuwe weg en recreatieve voorzieningen, waaronder een 9-holes golfbaan, niet aangetast in omvang of kwaliteit. Tijdens de aanleg en het gebruik van de weg en recreatieve voorzieningen komen trillingen, geluid en licht voor. De habitatrictlijnsoorten Noordse Woelmuis en Bever zijn niet gevoelig voor deze verstoringen. De verstoringen die hierbij optreden zijn bovendien van dusdanig beperkte omvang dat dit geen effect heeft op de benoemde habitatrictlijnsoorten, het onderzoek van de Zoogdiervereniging onderbouwt dit.

Ondanks dat de bestaande biotoop niet aangetast wordt en er geen negatieve effecten optreden, zullen gedurende het gebruik de nieuwe weg en de golfbaan onverlicht zijn óf worden lampen aangebracht die geen uitstraling naar het Natura 2000 gebied hebben (door deze niet naar het natuurgebied te laten schijnen maar bijvoorbeeld naar beneden).

Conclusie

- Aanleg en gebruik van de nieuwe ontsluitingsweg langs de Willemspolder en de recreatieve voorzieningen, waaronder een 9-holes golfbaan, betekenen geen verslechtering voor de geformuleerde instandhoudingdoelen van de habitattypen.
- Tijdens de aanleg van de nieuwe ontsluitingsweg langs de Willemspolder en de recreatieve voorzieningen, waaronder een 9-holes golfbaan, als onderdeel van de Groenzone Zuidoost en Wolvenpolder zijn negatieve effecten uitgesloten op de instandhoudingdoelen van de habitattypen van de Oude Maas en op de habitatrictlijnsoorten Noordse Woelmuis en Bever in het Natura 2000 gebied de Oude Maas.
- Wanneer de nieuwe ontsluitingsweg langs de Willemspolder en de recreatieve voorzieningen, waaronder een 9-holes golfbaan, als onderdeel van de Groenzone Zuidoost en Wolvenpolder in gebruik zijn, zijn negatieve effecten uitgesloten op de instandhoudingdoelen van de habitattypen van de Oude Maas en op de habitatrictlijnsoorten Noordse Woelmuis en Bever.

¹ Expert judgement noordse woelmuis en bever Spijkenisse, Beoordeling ten behoeve van een bestemmingsplanwijziging; Zoogdiervereniging, april 2011